

VERKENNING NAAR EEN NATIONAAL AKKOORD HOUTBOUW

Management samenvatting

Bouwen met hout blijkt verrassend veel positieve effecten te hebben. De bouwsector, die nog erg is ingesteld op relatief traditionele bouwmethoden, kan veel baat hebben bij een transformatie naar een circulaire bouwmethode met hout als basis bouw materiaal. Maar ook voor de samenleving biedt meer bouwen met hout veel voordelen. In plaats van veel CO₂ uitstoot bij traditionele bouwmethoden legt bouwen met hout juist heel veel CO₂ vast; de stikstof uitstoot op de bouwplaats wordt sterk gereduceerd doordat er minder en lichtere logistieke bewegingen zijn; het past bij uitstek in de ambitie voor een circulaire economie, want is herbruikbaar; kan een impuls geven voor nieuwe landschappelijke inrichting en biedt tot slot, ook veel nieuwe economische kansen.

Op initiatief van de Topsector Creatieve Industrie heeft een aantal bedrijven en organisaties¹ die actief zijn in de keten van bouwen met hout, een verkenning uitgevoerd wat de effecten zijn als er meer zal worden gebouwd met hout in Nederland en wat er nodig is om daar een impuls aan te geven.

Er zijn een aantal belangrijke maatschappelijke voordelen geïdentificeerd om een transitie naar meer bouwen in hout in gang te zetten.

Hout legt als bouw materiaal heel veel CO₂ vast en hout kan met nieuwe technieken goed worden hergebruikt. Dat in tegenstelling tot de productie van traditionele bouw materialen waarbij juist veel CO₂ vrij komt. Om daarbij een idee te hebben: als het gehele nieuwbouwprogramma van Nederland van ca 75.000 woningen per jaar zou worden uitgevoerd in hout levert dat een zeer forse CO₂ winst op die, afhankelijk van omstandigheden, tot enige Mtonnen CO₂ per jaar kan oplopen. Dat is een substantieel aandeel tegen de achtergrond van de 3,4 Mton reductie die voor 2030 als doel in het klimaatakkoord voor de gehele gebouwde omgeving is gesteld.

Het is een economisch en ecologisch effectieve manier om CO₂ uitstoot te reduceren. Bouwen in hout is een hoogwaardige toepassing van hout en heeft, mits integraal ontworpen, de potentie uiteindelijk niet duurder te zijn dan traditionele bouw.

Daarnaast wordt de stikstof uitstoot op de bouwplaats fors verlaagd omdat veel met prefab methoden gewerkt wordt en er minder en lichtere logistieke bewegingen zijn.

Ook de trend naar meer circulair bouwen krijgt met het bouwen in hout een enorme impuls, omdat hout als bouw materiaal herbruikbaar is door nieuwe technieken als CLT (cross laminated timber). Dat vraagt echter wel een capaciteitsvergroting en innovatie in de hele keten.

Kortom, een transitie om veel meer te bouwen met hout biedt grote maatschappelijke voordelen en legt de basis voor een nieuwe innovatieve economische sector, passend in een circulaire economie. Met kansen voor nieuwe technologische oplossingen, betere ketensamenwerking in de bouw en het daagt onze befaamde architectuursector uit tot nieuwe, integrale en creatieve ontwerpen.

De adviesgroep heeft in kaart gebracht wat de onderwerpen zijn die moeten worden aangepakt om een structurele impuls te geven aan het bouwen met hout. Dit is gedaan door de hele keten integraal te analyseren en de kansen op een rij te zetten. De "houtbouwsector" is nog relatief klein en nog weinig georganiseerd. Er is een ruime beschikbaarheid van hout in noordwest Europa en verhoging van Nederlandse houtproductie past goed in de nationale landschappelijke inrichting. Met een integrale aanpak en betere samenwerking over de gehele keten is veel winst te behalen. Daarnaast zijn er belemmeringen in de regelgeving, gebrekkige opleidingscapaciteit en kennisniveaus geïdentificeerd die een gecoördineerde aanpak vragen.

¹ Staatsbosbeheer, Bouw en Techniek Innovatie Centrum, Provincie Groningen, projectontwikkelaars, architecten, bouwers, toeleveringsbedrijven en het Ministerie van EZK

VERKENNING NAAR EEN NATIONAAL AKKOORD HOUTBOUW

Om de kansen te verzilveren en gebruik te maken van het “Momentum” adviseert de adviesgroep om de komende maanden te komen tot een Nationaal Akkoord Houtbouw (NAH). Dat akkoord zal moeten worden gesloten met de verschillen de partijen in de hele Houtbouw-keten (van boom tot gebouw) in samenwerking met overheden (het Rijk en Provincies), verschillende Topsectoren (zoals Creatieve industrie, HTSM, Energie en Agri & Food) en de kennisinstellingen. Een NAH zal zich richten op een samenhangende aanpak om (a) belemmeringen weg te nemen in de wet/regelgeving; (b) de basis te leggen voor een capaciteitsopbouw in de gehele sector door o.a. een groeiend aantal houtbouwprojecten en verbetering van de samenwerking in de keten, en tot slot (c) een innovatie en kennisagenda waardoor bouwen in hout kan ontwikkelen tot een nieuwe standaard voor bouwen in Nederland.

De nieuwe kansen en mogelijkheden die bouwen met hout bieden, lenen zich bij uitstek voor ondersteuning vanuit het nieuw ingestelde Groeifonds.